

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED: Szerkesztőség: Deák Ferenc
u. 2. Telefon: 13 33. - Kiadóhivatal:
Kücsöknégyvár és jegyiroda: Aradi
u. 8. Telefon: 306. - Nyomda: Lőw
Lipóti u. 19. Telefon: 16 34. » » » » »

Csütörtök, 1927 november 24

III. ÉVFOLYAM 269. SZÁM

MAKO: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Uri u. 6. Telefon: 151. szám. » » » » »
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY: Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Andrássy u. 25.
Telefon: 49. szám. » » » » »

Aranykoronás 3-20, vidéken és a fővárosban 3-60, külföldön 6-40 pengő. Egyes szám 16, vasár- és ünnepnap 24 fillér.

„Szegedi kirakat”.

Nem kételkedünk senkinek sem a szavában. Minden nyilatkozó kijelentését fentartás nélkül hisszük el. Am nézzük, hogy ez a legújabb egyetemi ügy — miért egyetemi, miért nem rendészeti, avagy büntető? — hogy is áll a nyilatkozatok tengerében?

Nyilatkozik a bölcsészeti kar dékánja s azt mondja: »a tünnetekben legnagyobb részt az egyetemről távol álló elemek vettek részt, leginkább a felsőipariskola legfiatalabb diákjai».

A felsőipariskola legfiatalabb diákjai tizenévesek. Hát hogyha tizenévesek kölykök hordába állva berohannak a tudomány »felsenyei csarnokaiba«, ha tizenéveses suhancok bandába szervezkedve szembeszállnak az egyetem tanáraival, az egyetem dékánjával, akkor a tanár uraknak, a dékáknak, a tanári testületnek nincs ereje, hatalma, bátorsága, hogy a fickók eltávolítására a rendőrség segítségét kérje? Mi nem tudjuk, hogy mit szólnak majd a »felsőipariskola legfiatalabb diákjai« a dékán ur vádjához s nem tudjuk, mit szól a felsőipariskola igazgatója. Mi készpénznek veszünk minden nyilatkozatot s azért újra megkérdezzük: biztosítva van-e a szegedi egyetemen a tanulás szabadsága, ha az ipariskola legfiatalabb diákjai azt intézményesen megzavarhatják? S az egyetem autonómiájának védelme jelentheti-e azt, hogy a tudomány ifjúságának, a tizenéves ipariskolások büntetlenül garázdálkodhatnak az egyetem tanármeitben? Miért haboznak, miért félnek attól, hogy a rendőrség segítségét kéri az »egyetemről távol álló elemek« megfélemezésére? Ha az ipariskolások belőrnék az egyetemre s megakadályozzák az egyetemi tanárokat hivatásuk teljesítésében, akkor az egyetem autonómiájának dogmája zavarlatanná tetheti ezt a belorést?

Az egyetem autonómiája a tanzsabadságot védi, nem pedig tizenéveses suhancok garázdálkodását.

A szegedi rendőrkapitányság őrdemes és tisztelekre méltó vezetője a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén azt mondotta, hogy »az egyetem belsőjébe csak akkor mehet be a rendőrség, ha ott bűncselekmény történik«. Nem akarunk arról beszélni, hogy ha a — mondjuk, — ifjúságok csoportosulnának azzal a céllal, hogy a magyar kormányt, vagy a magyar országgyűlést erőszakkal, vagy vesztélyes fenyegetéssel az 1920. évi XXV. t. c. megváltoztatására irányuló hivatásának szabad gyakorlatában akadályozzák, vagy valaminek — például a numerus clausus módosításának, — abbahagyására lényezserítsék, akkor vajjon a büntetőtörvénykönyv IV. fejezetét alkalmazhatónak tartanák-e legfőbb rendészeti és igazságszolgáltatási hatóságaink? Ha azonban a főtanácsos ur azt tartja, — s ez az álláspontja hozzáérhetetlenül korrekt is, — hogy a rendőrség csak bűncselekmények elkövetése esetén hatolhat be az egyetem területére, a legnagyobb tisztelettel kérdezzük meg, hogy a büntetőtörvénykönyv 323. §-ába ütköző s az utolsó bekezdés szerint büntelendő személyes szabadság megsértése vétségének tényálladási elemeit nem valószínű-e meg azok, akik egyetemi hallgatók a tantermeikből erőszakkal kilaszitáltak, vagy lényegtelenséggel a tantermek elhagyására kényszerít-

nek. Ha bűncselekmény megtorolhatása, avagy szándékolt bűncselekmény megelőzése végett a rendőrségnek joga van az egyetem területére bemenni akkor, — úgy véljük a főtanácsos urral ellenében, — hogy

fenforognak azok a feltételek, melyek az egyetemi atrocitásokba a rendőrség kövételén beavatkozását megengedték, sőt elkerülhetetlenné teszik.

ti hiszünk a »bajtársi« szervezetek »vezérek« is, akik nyilatkozataikban kijelentik, hogy nem a bajtársi szervezetekhez tartozók rendezik ezt az egyetemhez mellátlan csuf »szegedi kirakat«-ot. Mi nem akadunk fel azon sem, hogy lehet a bajtársi szervezetek nevében nyilatkozni, amikor szombat éjjel tartott ülésükön

valamennyi bajtársi szervezet feloszlott?

Hogyan lehetnek »vezérek« a »feloszlott« szervezeteknek? S miért kellett kimondani a feloszlást, ha nyilatkozni lehet fel nem oszlott szervezet nevében? Mindezen nem akadunk fel és nem üdődünk meg. Csak megkérdezzük, ha nem a »bajtársi szervezetek« tagjai igazoltatnak, ha nem a szervezetekhez tartozók dőlnek fel az egyetemnek és városnak békéjéért, mi kifogásuk van a szervezetek vezetőinek a legkíméletlenebb rendszámlálás ellen? Az egyetemi hallgatók szervezetei csak nem tiltakoznak az ellen, ha a rendőrség az egyetemi hallgatók munkáját megzavaró ipariskolásokat kilödi az egyetem falai közül? Mi még azt is elhiszük, hogy semmi részük sincs az igazoltatásban és »eltanácsolás«-ban. De ha a kijelentésüknek szavahihetőséget akarnak szerezni, ne tiltakozzanak az egyetemről távol álló elemek kiméletlen megrendszabályozása ellen

Mert mit is akarnak ezek az »elemek«?

Beavatkoznak a szegedi rendőrség hatósági jogainak gyakorlásába és hatósági kötelességei teljesítésébe. Turbulens jelenetekkel akarják »kiverekedni« maguknak azt a jogot, hogy a szegedi rendőrkapitányság vezetője felett a felettes hatóság jogkörét gyakorolják.

Beavatkoznak az egyetemi tanács jogkörébe és megakadályozzák azoknak az egyetemi hallgatóknak komoly munkáját, akiket a tanári kar beiktatott — nem az ipariskola legfiatalabb növendékei közé. — hanem a szegedi egyetemre.

Beavatkoznak a kormányzati teendők végzésébe s bűnösen meggondolatlan, gonoszul ártó cselekedetekkel megakadályozzák a kormányt akadályozni a numerus clausus — megszüntetésében.

Beavatkoznak a törvényhozás munkájába s hejhujás legénykedéseikkel olyan atmoszférát akarnak teremteni, ami akadály lehet a nemzeti szuverenitás letelepedésének a törvényhozás munkásságának is.

Nem túlzott arrogancia ez a sokirányú beavatkozás az »ipariskola legfiatalabb növendékei«-től?

Ne tévedjünk: nem a numerus clausus igazolja őket. Hisz ünnepelnék lehetne a kultuszmi isztart és a kormányt, amiért megakadályozták a numerus clausust. Nem

a numerus clausus védelme izgatja az iparosifjakat, hanem ama a véres idők felelőtlen — »a« a nemzet felett élt, — cselekedeteinek emlékei, melyek mindaddig vonzó hatással lesznek a bűnözésre, a kilengésekre, az atrocitásokra hajlamosakra, amíg a törvény suító keze ki nem tépi gyereklelkükből a gonoszág ostobasággal öntözött beléndekpalántáit. Nem a »Párisi kirakat« izgatja őket, csak ficánkol bennük a rendhez nem szoktatott, törvénytisztelethez nem parancsolt, kivételes bánásmóddal círozott s a meg nem történt kilengésekkel fölbátorított közkáros zabolátlanság.

A kisasszonyok »meglevelezlék« a püspök urat is a csunya játékuhoz le akarják magukhoz rángatni a magas egyházi méltóság díszes palástját. A kisasszonyok felháborodnak a »Párisi kirakat« »zsidó erotikáján«? Hát ki a zsidó? A szerző? A színház? A város? Talán Andor Zsiga, aki előadta a darabot? Ha a kisasszonyoknak nem tetszik a »zsidó erotika«, ne járjanak színházba, de abba ne szóljanak bele, hogy a város mit csinál a színházával, hogy a rendőrség vezetője hogyan gyakorolja hatósági kötelességét s hogy a püspök ur mit tart szükségesnek a keresztény szellem védelmére.

S ezeknek küldöttségét fogadta Szeged város polgármestere.

Ő előtte nem lehetett ismeretlen s nem lehetett szokatlan sem ez a féktelen küldöttségjárás, sem az a szellem, mely ebben a küldöttségben megnyilatkozott. Kilenc éve lesz annak, hogy a leszerelt katonák küldöttségét fogadta s hogy a leszerelt katonák bolsevizmust elindító mozgalmát polgármesteri szavával fékezte meg. Szeged szab. kir. város polgármestere a közgyűlés termét e küldöttség rendelkezésére bocsátotta s ellátta azt, hogy a közgyűlési terem ajtajában is igazoltassanak. Ez a küldöttség s mindaz, ami e küldöttséget megelőzte

a forradalom hangulatát, a forradalom jelenségeit, a forradalom szellemét idézte fel.

Nem tudjuk, dr. Somogyi Szilveszter mit választott a küldöttségnek. De Szeged szabad királyi város polgármestere csak a következőket mondhatta volna.

— Mi közöttök van hozzá, hogy mi a mi színházunkkal mit játszunk? Ha nem tetszik nektek a színház, ne menjetek el. A mi kötelességünk az, hogy a ti erkölcesiteket megvédjük, ne akarjátok ti a mi erkölcesiteket védeni. Ti akarjátok megszabni, hogy a szegedi rendőrség hogyan teljesítse kötelességét? Ti akarjátok megszabni, hogy a szegedi polgároknak gyermekei közül kik járhatnak az egyetemre? Kik vagytok ti? Azért, mert ennek a városnak polgársága — valáskülönbség nélkül, — viseli és nyögi azokat a terheket, amiket az idejövetelek s az itt tartózkodások okoz, azt hiszitek, hogy

a hála és köszönet szavain kívül mondhatok mást is?

Ha nektek nem tetszik a mi városunk, mehetek máshová. Nem kötelességünk, hogy ellógadjátok a mi áldozatainkat. Szegedi polgárok jósága tartja fenn a menzát, szegedi polgárok törődése és áldozatkészsége gondoskodik most számotokra internátusról is. Mit gondoltok, nem inkább azt a tízezer szegedi polgárt kellene lakáshoz juttatni, akik földalatti odubakban szenvednek? Az ő számukra nincs egy tégla